Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 207. Brașovŭ, Mercurĭ 21 Septemvre (3 Octomvrie) 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe șése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe șése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Brașovŭ, 20 Septemvrie v.

Trăimŭ în epoca proceselorŭ politice.

Celŭ mai mare și mai penibilŭ procesŭ politicŭ alŭ timpului de față este în ajun de-a se desfășura în Germania.

Le este cunoscutŭ cetitorilorŭ noștri câtă sensație a produsŭ în Germania publicarea unui estrasŭ din memoriile rĕposatului împĕrat Fridericŭ, care cuprinde anii rĕsboiului franco-germanŭ 1870 și 1871.

Revista „Deutsche Rundschau", în care s'a publicatŭ acestŭ estrasŭ observă, că rĕposatulŭ împĕratŭ însușĭ a împărtășitŭ trimițĕtorului memoriile sale, din carĭ acesta spre a fi discret împărtășesce numai unŭ estrasŭ.

In însemnările memoriale ale împĕratului Fridericŭ se oglindéză nobleța caracterului și a sentimentelorŭ acestuia și din cuprinsulŭ lorŭ iesŭ la ivélă generósele intențiunĭ și adevĕratulŭ liberalismŭ, ce'lŭ nutrea elŭ în peptulŭ sĕu, ardêndŭ de dorulŭ ca odată, când îlŭ va chiăma provedința pe tronŭ, sĕ pótă realisa înaltele sale idei pentru binele și fericirea poporului germanŭ.

Din estrasulŭ publicatŭ în „Deutsche Rundschau" mai reiese încă, că rĕposatulŭ împĕratŭ, pe atuncĭ prințŭ de corónă, a fostŭ mai de multe orĭ în conflictŭ de idei cu prințulŭ Bismarck, pe când pe mareșalulŭ Moltke îlŭ laudă și'lŭ admiră necondiționatŭ.

In deosebĭ a fostŭ cestiunea proclamării împĕrăției germane, care a adusŭ în conflictŭ pe prințulŭ de corónă cu Bismarck, căcĭ pe când acesta dicea, că trebue sĕ se aștepte dela timpŭ desvoltarea cestiunei germane, Fridericŭ cerea ca sĕ se folosescă momentulŭ favorabilŭ, sĕ se proclame împĕrăția germană și sĕ se procédă în casŭ de lipsă cu tótă energia față cu principii germanĭ.

„Eu — scrise prințulŭ de corónă la 24 Ianuarie 1871 — mĕ sêmtŭ ca Germanŭ, nu cunoscŭ nicĭ o deosebire între Bavarezĭ, Badensĭ și cum se mai numescŭ locuitorii celorŭ 33 de patrii, însĕ nu voescŭ sĕ mĕ amestecŭ nicĭdecum în afacerile lorŭ interne séu sĕ le răpescŭ individualitatea. O de m'ar privi toțĭ Germanii pe mine și pe soția mea ca ai lorŭ și nu ca nisce Prusianĭ, carĭ se impunŭ!"

Grija cea mai mare i-o făcea prințului de corónă reconstruirea națională și liberală a vieții de statŭ în Germania. După atâtea jertfe ce le-a adusŭ poporulŭ germanŭ, dice elŭ, este în dreptŭ de a aștepta dela dinastia Hohenzollern sĕ se realiseze visurile sale privitóre la restabilirea împĕrăției pe base adevĕratŭ liberale.

Dér nu toțĭ gândeau ca dênsulŭ. Elŭ recunósce, că în Germania nu se guvernéză în spiritulŭ sĕu și esclamă în însemnările sale dela 7 Martie făcute în Ferrières: „Mĕ îndoiescŭ în sinceritatea pentru reconstruirea în sensŭ liberalŭ a imperiului și credŭ, că numai unui *nou timpŭ*, care va avé sĕ socotéscă cu mine, îĭ va fi datŭ a-o vedé realisată..." „Eu voiu fi celŭ dintâiu principe, care va păși înaintea poporului sĕu sincerŭ și fără de reservă devotatŭ instituțiunilorŭ sale constituționale... nu voiu aduce cu mine sentimente de de ură în contra Francesilorŭ, ci mai multŭ nisuința de împăcare."

Ca pe timpulŭ când trăia încă împĕratulŭ Fridericŭ, se nàscŭ și în urma publicării memoriilorŭ lui o viuă și vehementă discussiune în pressa liberală progresistă de o parte și în pressa conservativă și bismarkiană-reacționară de altă parte. Progresiștii au căutatŭ sĕ esploateze ideile depuse în însemnările memoriale în favórea lorŭ și ca mărturiă viuă, că ideile lorŭ nu potŭ fi dușmane statului, cum susținŭ creaturele lui Bismarck, după ce ele au fostŭ nutrite chiar de unŭ rege prusian și de unŭ împĕratŭ germanŭ. Conservativii însĕ s'au silitŭ înzadarŭ de a slăbi valórea memoriilorŭ declarându-le de fulse.

In cele din urmă însușĭ cancelarulŭ și-a perdutŭ pațiența și într'unŭ „raportŭ imediatŭ" cătră împĕratulŭ se silesce a șterge efectulŭ ce l'au produsŭ memoriile numindu-le false, dér admițêndŭ totodată că ar puté sĕ fiă și originale și cerêndŭ dela împĕratulŭ voia de a pute cerceta pe cale judecătoréscă cine e autorul publicațiunei și de a'lŭ trage la rĕspundere pentru că a „divulgatŭ secrete de statŭ".

Bismark dă în acestŭ raportŭ o dovadă eclatantă despre spiritulŭ sĕu autoritarŭ, dér și despre slăbiciunile sale. Par'că ar voi sĕ stea ca unŭ archangelŭ cu sabia de focŭ la porțile Germaniei și sĕ ferescă sĕ nu între cumva în împĕrățiă idei în adevĕrŭ liberale și progresiste séu, cum le numesce elŭ, idei revoluționare și de discordiă interioră.

Destulŭ, că s'a pusŭ deja în scenă marele procesŭ în contra urzitoriului publicațiunei și a fóiei „Deutsche Rundschau" spre a salva pretinsulŭ interesŭ alŭ statului.

Profesorulŭ Geffken, care a fostŭ unŭ șirŭ lungŭ de anĭ în serviciulŭ diplomaticŭ ca consiliarŭ secretŭ, unulŭ din contrarii politicĭ ai d-lui Bismark, e deocamdată victima acestui procesŭ curiosŭ, care denotă înainte de tóte, că Germania numai liberă și mulțămită nu este.

DIN AFARĂ.

In Anglia situațiunea politică din afară continuă a fi considerată ca *pacĭnică.* După o telegramă sosită din Londra, secretarulŭ de statŭ Fergusson într'o vorbire ce a ținut'o în Lanchester s'ar fi declaratŭ în sensulŭ, că în cursulŭ celorŭ trei anĭ din urmă n'a fostŭ unŭ singurŭ intervalŭ, în care afacerile politice esterne sĕ fi datŭ bănuelĭ, că se va conturba pacea și că în cursulŭ acestorŭ ultimĭ 3 anĭ mersulŭ pacĭnicŭ spre progresă alŭ comerciului și industriei a fostŭ totŭ așa de puținŭ amenințatŭ ca și acuma.

***

„Corespondance de l'Est" primesce din Monastir, din isvorŭ turcescŭ, cu data de 18 Septemvre, următórele:

„Guvernulŭ imperialŭ, care nu ia nicĭ o mĕsură spre a se apĕra contra uneltirilorŭ grecescĭ și bulgărescĭ în Macedonia, a credutŭ de bine sĕ se arate fórte energicŭ față cu Albanesii. Aicĭ și la Corița s'au făcutŭ perchisițiunĭ fórte severe în scopŭ d'a pune mâna pe tóte documentele relative la mișcarea națională.

La Corița s'au aflatŭ numĕróse proclamațiunĭ din partea comitetului albanesŭ din Bucurescĭ precum și cărțĭ didactice în limba albanesă. S'au confiscatŭ d'asemenea diverse lădĭ conținêndŭ cărțĭ de citire. In aceste cărțĭ s'ar afla unele pasage care ar puté sĕ ațîțe pe Albanesĭ.

Nu se scie pănă acum care este resultatulŭ perchisițiunilorŭ d'aicĭ. Deo-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(2)

Cipariu și filologia română.

Când însĕ cugetămŭ la vécurile următóre, se nasce în noi convingerea, că orĭ-ce comerciu și orĭ-ce instituțiune culturală, disciplinĭ politice și de statŭ au tresĕ stagneze, sĕ chiar dispară. Apoi urmă înlocuirea limbei române prin slavonă în scóla și în biserica română. Vécurĭ întregĭ amŭ fostŭ nevoițĭ sĕ progresămŭ succesive în acestŭ statŭ deplorabilŭ.

E însĕ legea naturală aceea, în urmarea căreia țelina sterilă devine agru productivŭ; e bunulŭ naturalŭ acela, care conservéză unŭ prerogativŭ sfântŭ prin misteriósele sale modalitățĭ; e dreptulŭ naturei acela, care apĕră bunulŭ naturalŭ chiar și prin forța brută.

Și fiind-că autorulŭ legei naturale e constantŭ și imutabilŭ în lucrurile sale, e evidentŭ că justiția sa absolută respectéză bunulŭ naturalŭ. Numai, mai numai pe acéstă cale amŭ rĕmasŭ în legitima și strămoșésca nóstră ereditate: în limbă. Și calamitățile seculare au imprimatŭ în corpulŭ ei urme, carĭ pórtă și vorŭ purta timbrulŭ acelorŭ epoce de tristă memoriă. Atuncĭ nu e mirare, décă primii cultivatorĭ ai limbei nóstre în zelulŭ și în dorulŭ lorŭ de a ne vedé limba limbă, de a o sci curată de acelŭ noianŭ de elemente străine, s'au dimisŭ pe calea analogiei și a comparațiunei a anunța de cuvinte românescĭ cuvinte de origine evidentŭ slave.

E dreptŭ, că între dênșii erau unii ca p. e. P. Maiorŭ, care ținea contŭ de evoluțiunea istorică a limbei și I. E. Rădulescu recomanda studiulŭ cărtilorŭ și hrisóvelorŭ romane din care sĕ ne luămŭ materialulŭ necesarŭ pentru limbă; totușĭ acésta nu a scutitŭ filologii românĭ de a nu li se face împutarea, că au puțină cunoscință de principiile filologice séu, că le lipesce simțulŭ „istorico-moralŭ". (Vedĭ princii de limbă de T. Cipariu pag. 234).

Urmările fură, că studiulŭ filologiei nu numai se suspendă pe unŭ timpŭ órecare, dér, chiar devenise unŭ lucru odiosŭ, ca sĕ nu dicŭ ridiculŭ, înaintea nóstră. (Principii de l. și s. p. 235).

Intru acestea contrarii noștri continuau cu o diligință rară a disputa latinitatea limbei nóstre etc.

In mijloculŭ acestei încurcăturĭ și stărĭ nenaturale păși T. Cipariu în studiile sale filologico-etimologice și spuse lumei, spuse străinilorŭ, că limba română nu e o promiscuitate hematologică, nu e slavă, nu e grecă etc., ci e adevĕrata limbă latină. Archaismulŭ, elementele strĕine au întratŭ în dênsa prin contractulŭ perpetuu cu străinii, prin forță, dér atuncĭ, când limba română era deja formată și constituită după legile sale proprii, ci nu în epoca formațiunei, în care casŭ s'ar mai admite verosimitatea ipoteselorŭ contrare: martore ne suntŭ formele abundente și materialulŭ vechiu alŭ limbei.

Nu multŭ și gramatica și ortografia română din nou fu băgată în focŭ, luptele interne se împrospĕtară de trei orĭ prin sistemulŭ de limbă și ortografiă alŭ fericițilorŭ A. Trib. Laurianŭ și Ioanŭ Maiorescu, primulŭ ca etimologistŭ estremŭ, alŭ doilea ca fonetistŭ estremŭ. Indată după dênșii pășesce T. Cipariu ca etimologistŭ moderatŭ.

Sistemulŭ sĕu ortograficŭ basatŭ pe dialectele și monumentele vechĭ, îlŭ publică la 1841 sub titlulŭ: „Extractŭ de ortografiă cu litere latinescĭ pe temeiulŭ limbei și ortografiei bisericescĭ și osebirea dialectelorŭ, precum s'a urmatŭ dela 1835 în tipografia din Blașŭ."

Lumina ce s'a produsŭ în filologia română prin aparența acestui opŭ e ne negabila, căcĭ pe lângă constatarea diferitelorŭ dialecte s'a descoperitŭ diferența esistentă între dialectulŭ eclesiasticŭ și profanŭ. Prin acésta ni s'a făcutŭ posibilă cunóscerea evoluțiunei istorice a limbei nóstre, ér prin acésta amŭ fostŭ indușĭ în fondulŭ preistoricŭ alŭ limbei și în formele sale originale.

In așa disa literatură profană, séu în cronică, aflămŭ numai purismulŭ limbei. Nutritŭ de convingerea acésta Cipariu stărue, „ca limba bisericéscă sĕ ne fiă de basă, pe care sĕ se rădice murii solidĭ ai acestui edificiu mărețŭ cătră culmea lui." Apoi provócă pe toțĭ amatorii și cunoscĕtorii însuflețițĭ de acéstă

camdată se asigură că poliția a confiscatŭ unŭ pachetŭ de esemplare din ḑiarulŭ albanesŭ alŭ societății „Drita“.
Eu mĕ întrebŭ de ce folosŭ potŭ fi persecuțiunile contra învĕțămêntului legalŭ și cu desĕvêrșire legitimŭ alŭ limbei albanese pe câtŭ timpŭ propagandelorŭ streine li se dă carte albă.“

SCIRILE ḐILEI.

„Pester Lloyd“ aduse ḑilele trecute scirea, că generalulŭ *Traianŭ Doda* ar fi demisionatŭ din funcțiunea onorifică de președinte alŭ fondului fostului regimentŭ de granițĕ Nr. 13. In privința acésta se scrie acum din Caransebeșŭ ḑiarelorŭ unguresci în modŭ tendențiosŭ, că Doda numai pentru aceea a demisionatŭ din acéstă funcțiune, pentru ca *sĕ provóce demonstrații* în favorulŭ sĕu și că adunarea generală a comunității de avere între strigărĭ demonstrative sgomotóse a trimisŭ la generalulŭ Doda o deputațiune de 24 membri cu scopulŭ ca sĕ-lŭ induplece a-șĭ revoca abḑicerea. Deputațiunea a fostŭ condusă de Popovicĭ, protopopulŭ Orșovei. Traianŭ Doda a primitŭ rugarea deputațiunei și șĭ-a revocatŭ abḑicerea.

* *

Presbiteriulŭ evang. alŭ bisericei maghiaro-slave din Mezőberény, după cum cetimŭ în ḑiarele unguresci, a făcutŭ în adunarea presbiterială dela 9 Septemvre un însemnatŭ pasŭ pentru *a estermina panslavismulŭ din biserica evangelică dela Bekes.* Adunarea a hotărîtŭ, ca în mânia „agitatorilorŭ“ panslaviștĭ din protopopiatulŭ evang. alŭ Bekes-ului, *rugăciunile în biserică sĕ se facă în limba unguréscă.* Asemenea s'a hotărîtŭ ca în viitorŭ toțĭ scolarii sĕ fiă catechisațĭ de două orĭ pe sĕptĕmână în limba maghiară. Pentru ca biserica sĕ pótă suporta cu succesŭ lupta pornită contra panslaviștilorŭ ce se țină de acéstă biserică, presbiteriulŭ a hotărîtŭ sĕ se înființeze unŭ fondŭ de 10,000 fl. sub numele *„Frăția maghiară.“* — Pornirĭ fatale și primejdióse!

* *

In părțile Clușului mai mulțĭ pomĭ, cu deosebire merĭ, *au înfloritŭ a doua óră*, ba unii din ei au produsŭ a doua óră chiar și fructe.

* *

„Reuniunea de binefacere a femeilorŭ maghiare protestante din Brașovŭ“ va da la 6 Octomvre n. c. în sala Otelului Nr. 1 din locŭ o *cină comună* urmată de petrecere cu jocŭ. Scopulŭ este ajutorarea copiilorŭ săracĭ la sĕrbătorile Crăciunului. Prețulŭ întrărei 80 cr.

* *

Regele *Carolŭ* a conferitŭ marea cruce a ordinului „Coróna Românieĭ“, locot.-mareșalului *Cariani*, comandantulŭ corpului de armată din Clușŭ.

* *

Trenŭ de plăcere la Viena. Din incidentulŭ esposiției jubilare în Viena, subsemnatulŭ birou a dispusŭ sĕ se arangeze unŭ trenŭ de plăcere dela Brașovŭ la Viena și îndĕrĕtŭ cu unŭ prețŭ scăḑutŭ de 50% pentru fiăcare din clasele I-a, a II-a și a III-a. Călĕtoria se va face din Brașovŭ până la Clușŭ (din Brașovŭ trenulŭ va pleca Lunĭ séra în 8 Octomvre a. c. la orele 7 și 10 min.) cu trenulŭ de persóne obicĭnuitŭ, ér din Clușŭ la Viena se va face cu unŭ *trenŭ acceleratŭ separatŭ.* Precarea din Clușŭ va avé locŭ Marțĭ, în 9 Octomvre a. c. 6 óre diminéța, ér sosirea în Viena va fi Marțĭ, 9 Octomvre a. c. 9 óre séra. Doritorii din jurulŭ stațiunilorŭ învecinate ale Clușului, carĭ vorŭ sĕ ia parte la acéstă călĕtoriă, încă se potŭ bucura de acestŭ prețŭ redusŭ de 50 % la dus și întorsŭ. Biletele de drumŭ ale acestui trenŭ au valóre 30 de ḑile și îndreptățescŭ pe călĕtorĭ a face două întreruperĭ (odată în Pesta și încă odată) și ce privesce bagagiulŭ, au libertatea de a lua cu sine bagagiu de 25 kilo greutate. Pentru copiii mai micĭ de 10 anĭ se va face o reducere de prețŭ deosebită. Pentru comoditatea celorŭ ce vorŭ sĕ participe la acéstă eftină și rentabilă călĕtoriă, au sĕ se facă insinuările celŭ multŭ până în 3 Octomvre a. c. la subsemnatulŭ birou, unde se vorŭ da tóte deslușirile, chiar și pentru încuartirare și menagiare în Viena. Observămŭ, că pentru participanțĭ va fi de mare interesŭ presența împĕratului Germaniei, a Regelui Serbiei, precum și deschiderea noului teatru alŭ Curții. — *Biroulŭ orășenescŭ pentru eliberarea biletelorŭ de drum ale căleĭ ferate de statŭ reg. ung.*

Representațiune în afacerea rĕscumpĕrării regaliilorŭ.

(Urmare.)

Casurĭ analóge s'au întêmplatŭ și acolo, unde proprietarulŭ nu-șĭ administréză singurŭ proprietatea, ci personalulŭ economicŭ pré zelosŭ a efectuitŭ economisărĭ la contribuția fără scirea și învoirea proprietarului.

Fără vina proprietarului actualŭ s'a întêmplatŭ și aceea, că la acuirarea de proprietățĭ urbariale prin schimbŭ, cumpărare, séu altă cale, antecesorulŭ în proprietate, a tăinuitŭ adevĕratulŭ venitŭ și astfelŭ sub contribuțiă s'a pusŭ unŭ venitŭ mai micŭ decâtŭ a fostŭ celŭ realŭ.

In tóte aceste casurĭ ar fi cea mai nesuferită vătĕmare a dreptului, décă averea cuiva s'ar confisca fără desdaunare, pentru că o a treia persónă străină de elŭ fără scirea și coulucarea lui a plătitŭ mai puțină contribuțiă decâtŭ ar fi trebuitŭ sĕ plătéscă.

Afară de casurile acum înșirate credemŭ și scimŭ chiarŭ, că s'a întâmplatŭ și aceea, că sigurĭ proprietarii au făcutŭ declarații neesacte și prin acéstă scărindu-șĭ contribuția, au păgubitŭ statulŭ în realitate.

Fiind-că fără îndoială există și astfelŭ de casurĭ, suntemŭ nevoițĭ a-le considera și pe acestea după meritŭ.

A apĕra fapte necorecte nu voimŭ și nu ne ținemŭ de datorința nóstră. Regretămŭ adêncŭ, că societatea omenéscă relativŭ la împlinirea consciențiósă a datorințelorŭ nu a ajunsŭ încă la acea înălțime ideală, încâtŭ fiăcare sĕ-șĭ împlinéscă cu credință datorințele cătră statŭ.... Dér fiindŭ că trebue sĕ calculămŭ cu împrejurările date în realitate, suntemŭ silițĭ a ne scoborî din imperiulŭ ideilorŭ morale pe pămêntŭ și a examina după prescrisele legilorŭ respective, că tainuirea veniturilorŭ acum prescrise cu ce o pedepsesce legea.

Regularea dărilorŭ de venitŭ este făcută în art. de lege XXVI. din 1868 și ca basă a statoririi lorŭ suntŭ luate: declarațiunea voluntară a partidelorŭ și cercetarea oficială. In acéstă lege pentru întârḑierea declarațiunii séu pentru declarațiune necorectă nu este normată nicĭ o pedépsă, ci relativŭ, la dările de venitŭ suntŭ a se aplica disposițiunile art. de lege XXI din 1868 despre manipularea impositelorŭ publice. §. 90 din acéstă lege — pe care compilația oficială a legilorŭ și ordinațiunilorŭ despre darea de venitŭ în capit. 10 îlŭ amplifică și îlŭ detailează — prescriă, ca acela, care face o declarațiă falsă cu scop de scurta erarulŭ cu intențiune, are sĕ se pedepséscă cu suma de 1—4 orĭ luată a diferenței dintre venitulŭ realŭ și celŭ declaratŭ.

Prin urmare cea mai mare pedépsă a tăinuirii venitului adevĕratŭ este suma împătrită a dării de venitŭ.

Acum sĕ vedemŭ, că acéstă pedépsă în ce proporțiă stă cu paguba, pe care ar avé-o proprietarulŭ vinovatŭ, décă capitalulŭ de desdaunare s'ar plăti după planulŭ conținutŭ în proiectulŭ guvernului.

Darea de venitŭ după regalii este 10% din venitŭ, ér venitulŭ fiindŭ egalŭ cu 50% din valórea de capitalŭ a dreptului, este evidentŭ, că darea de venitŭ a statului corĕspunde cu $^1/_2$% din valórea de capitalŭ a dreptului regalŭ. Décă prin urmare cineva prin declarația sa falsă păgubesce statulŭ dn darea de venitŭ, paguba acésta se urcă la $^1/_2$% din palórea de capitalŭ a dreptului regalŭ, și décă acésta se descopere, elŭ se póte ăedepsi cu 2% din valórea mai susŭ numită. Décă acum presupunemŭ casulŭ, că cineva începêndŭ dela 1882 până la finea anului presentŭ, adecă în decursŭ de 7 anĭ a păgubitŭ neîntreruptŭ statulŭ prin aceea, că a datŭ o declarațiă falsă a venitului, suma pagubei din 7 anĭ totŭ nu face mai multŭ decâtŭ 3$^1/_2$%, pentru care cea mai mare pedépsă ce se póte aplica conformŭ legii, n'ar puté fi mai mare decâtŭ darea neplătită luată de patru orĭ, séu 14% din valórea de capitalŭ a dreptului.

Ér în locŭ de pedépsa cea mai grea pentru cea mai grea vină, proiectulŭ guvernului voesce sĕ enunțe perderea întregului capitalŭ corespunḑĕtorŭ venitului nedeclaratŭ.

(Va urma)

---

† Mareșalulŭ Bazaine.

Sĕptĕmâna trecută a reposatŭ în Madridŭ mareșalulŭ Bazaine, cunoscutŭ de comandantŭ alŭ armatei Rinului în rĕsboiulŭ franceso-germanŭ dela 1870. Bazaine a fostŭ cunoscutŭ mai întâiu ca comandantŭ alŭ corpului de expedițiune francesŭ din Mexico, sub alŭ căruĭ scutŭ șĭ-a instalatŭ archiducele Maximilianŭ domnia în acéstă țéră, care după plecarea trupelorŭ francese din Mexico a avutŭ unŭ sfîrșitŭ atâtŭ de tragicŭ pentru elŭ. Bazaine a fostŭ urzitorulŭ fatalului decretŭ, în urma căruia toțĭ republicanii prinșĭ cu armele în mână au fostŭ fără milă împușcațĭ. Bazaine a înduplecatŭ pe Maximilianŭ sĕ subscrie decretulŭ și președintele Juarez s'a provocatŭ la acestŭ decretŭ spre a justifica refugiulŭ sĕu de a agrația pe archiducele, care era prinsŭ în Gueretaro.

Cu trei anĭ mai târḑiu Bazaine a comandatŭ ostirile francese în bătăliele dela 14, 16 și 18 Augustŭ 1870. In aceste bătălii elŭ a încercatŭ totulŭ spre a reeși victoriosŭ, dér s'a doveditŭ, după judecata militarilorŭ Germanĭ, ca unŭ generalŭ mediocru. Cu tóte acestea era sĕ învingă pe Germanĭ la Mars-la-Tour și numai jertfelorŭ colosale ce le-a adusŭ corpulŭ alŭ III-le de armată prusianŭ este a se mulțămi succesulŭ Germanilorŭ. După bătălia dela Gravelotte Mareșalulŭ Bazaine, fiindŭ tăiată linia sa de retragere la Parisŭ, a fostŭ silitŭ sĕ se retragă îndĕrĕtulŭ forturilorŭ dela Metz.

Este o cestiune deschisă décă Bazaine ar fi pututŭ sĕ scape de aicĭ spărgêndŭ linia inimicilorŭ. De trei orĭ a încercatŭ sĕ spargă acéstă liniă, dér fără resultatŭ. Francesii susținŭ că încercările acestea n'au fostŭ destulŭ de energice și seriόse, că Bazaine, auḑindŭ de proclamarea Republicei, a voitŭ sĕ conserve armata lui Napoleonŭ și a diplomatisatŭ jucândŭ unŭ rolŭ politicŭ dubiosŭ. In cele din urmă a trebuitŭ sĕ capituleze și elŭ cu tótă armata și sĕ mérgă în captivitatea germană.

---

limbă, sĕ ajute din tóte puterile edificarea acestui „Sionŭ românescŭ.“

Dér opulŭ prin care a produsŭ o adevĕrată revolutiune reformatóre în filologia română este: „Pricipie de limbă și scriptură.“ Din acésta cunóscemŭ dorulŭ lui Cipariu, vasta sa erudițiune, de aicĭ concludemŭ la tótă individualitatea sa, de aicĭ primimŭ convingerea, că Cipariu s'a nâscutŭ pentru limbă.

Abstragêndŭ dela nobleța scopului, chiar și numai o muncă atâtŭ de conscia și seriósă e suficientă unui muritorŭ sĕ 'șĭ câștige nemurirea. Pentru acesea, înainte de a termina acestŭ articolŭ, ce'lŭ dedicămŭ memoriei scumpe a ilustrului filologŭ dela Têrnave din incidentulŭ aniversării prime a decedării sale, ne permitemŭ a ne face cunoscința opului fiă și numai pe apucate.

E vorba, că concepuse în dênsulŭ ideia de a redacta unŭ ḑiarŭ, care sĕ fiă depositarulŭ cercetărilorŭ și studiilorŭ filologico-istorice române. Ideia luă trupŭ la 1847 în 25 Ianuarie prin înființarea „Organului Luminării“, care însĕ, după o durată de unŭ anŭ și vr'o trei lunĭ, fu suprimatŭ prin evenimentele anului memorabilŭ 1848. Resultatele obținute au fostŭ publicate la 1866 în o nouă edițiune revĕḑută și complectată. Scopulŭ autorului se găsesce îndată în articolulŭ primŭ și se resuméză în: „LITERE latine, și LIMBĂ câtŭ s'a puté mai curată“.

Ortografia cu litere latine, latine! Credemŭ, că acésta nu póte fi o utopiă, ci ea este o disposițiune testamentală a acelorŭ doi magĭ dela Sudŭ, Șincai și Maiorŭ, a căreĭ execuțiune a fostŭ încredințată lui T. Cipariu. Abia însĕ se apucă de lucru și obstaculele îi și năvăliră potea — alt-cum destulŭ de troenită — dificultățĭ cruciade fură puse în perspectivă ca afrontŭ nobilelorŭ nisuințe, ba chiar anateme sburară peste capulŭ lui Cipariu și Barițiu și asupra acelei pleiade ilustre, care voia cu totŭ prețulŭ sĕ ne curățimŭ de „sdrențele ciriliane“, cum numiau ei cirilele.

Pe când se înființase „Organulŭ Luminării“ între noi nu crasa între atâtŭ retrogradismulŭ, ca opacismulŭ. Și de aicĭ e esplicabilă rîvna și energia desvoltată încă în primulŭ numĕrŭ alŭ „Organului Luminării“. Cipariu după unŭ studiu îndelungatŭ și profundŭ, încăruntițŭ în filologii, cu eruditulŭ sĕu apĕratŭ sciințificŭ se credea pe sine de o autoritate, de unŭ magistru, căruia aveamŭ sĕ ne subordonămŭ. Și cu totŭ dreptulŭ! Dér fanatismulŭ unora și egoismulŭ altora nu cedară savantului nostru. Când permitemŭ acésta nu suntemŭ accesibilĭ a-'i atribui nimbulŭ infalibilitățiĭ, ci ținemŭ numai contŭ de starea ortografiei române și de cele două extremitățĭ date de Maiorescu-Laurianŭ, între carĭ Cipariu luase calea cea mai bună, nu căcĭ în ultima analisă și ortografia prin sistemo și dispute conscii și seriόse ajunge la perfecțiune, pre cum aurulŭ prin focŭ la lămurire, numai acestea lipseau la cei mai aprigĭ cârtitorĭ.

Cu doi anĭ mai târḑiu „Gazeta Transilvaniei“ începŭ și ea a aplica literile latine. La multele dér bĕtrânele stăruințe ale lui Asachi Georgiu din Moldova și la ale lui Eliade din Muntenia pe la 1860 literile latine începŭ a avé o trecere mai mare în principate; pressa română, care pe la 1860—61 era representată prin vre-o 19 ḑiare, îmbrăcă costumulŭ adevĕratŭ străbunŭ.

Despre unitatea ortografică însĕ nu era vorbă. Două comisiunĭ profesorale: una la Bucurescĭ, alta la Iașĭ instituite înainte de anii 1860, anume au fostŭ rercercate sĕ discute cestiunea ortografiei cu litere latine. Guvernulŭ austriacŭ din rațiunĭ de organisațiune politică delégă la 1860 trei comisiunĭ cu defigerea ortografiei, una la Sibiiu, alta la Timișóra și alta la Cernăuțĭ. Cu escepțiunile Bucovinenilorŭ, resolutiunile celorŭ două comisiunĭ fură puținŭ decise afară de repugnarea orĭ căreĭ ingerențe a guvernului în materiă de limbă și ortografiă română, care fù pronunțată într'unŭ ton destulŭ de bărbătescŭ, conscie fiindŭ de misiunea, „că națiunea nóstră este una, limba ei încă are sĕ fiă una și aceeașĭ“. In sensulŭ acesta comisiunea din Sibiiu pretindea, că spre a judeca și decide asupra obiectului în cestiune se recere flórea națională în unitate.

(Va urma.)

Mai târdiu Bazaine a fostŭ trasŭ în cercetare pentru causele desastrului sĕu. In 6 Octomvre 1873 elŭ a fostŭ adusŭ înaintea consiliului de resbelŭ, sub președința ducelui de *Aumale* și în 10 Dec. alŭ aceluiașĭ anŭ a fostŭ condamnatŭ la mórte. Judecătorii înșișĭ au cerutŭ însĕ agrațiarea lui dela președintele Mak-Mahon care a străformatŭ sentința de mórte în închisóre de 20 anĭ. Opiniunea publică în Francia susține și acuma, că Bazaine prin atitudinea sa echivocă și așteptătóre a tradatŭ interesele apĕrării naționale.

Bazaine a fostŭ transportatŭ și închisŭ în fortulŭ Sainte-Margerite. După 9 lunĭ sosi deodată scirea, că a fugitŭ din captivitate. Unii credŭ, că însușĭ Mak-Mahon, soțulŭ lui vechiu de arme, l'a lăsatŭ sĕ scape. De atuncĭ Bazaine a trăitŭ în Spania și nu s'a mai audițŭ nimicŭ de elŭ până acuma. Elŭ a fostŭ uitatŭ ca toțĭ cei ce au avutŭ nenorocirea de a fi învinșĭ.

Bazaine a muritŭ în cea mai mare singurătate căcĭ soția sa, o creolă încă tĕnĕră, de trei anĭ se află cu copii sĕi mai micĭ în Mexico. Nicĭ fiulŭ sĕu celŭ mai mare, care servesce ca sergentŭ într'unŭ regimentŭ de vênătorĭ spaniolŭ n'a fostŭ la tată-sĕu, când a muritŭ. Bazaine lăsă după sine puțină avere. Elŭ era fórte agreatŭ în societatea din Madridŭ.

Industria forestieră pe domeniulŭ corónei în România.

Din „Curier. Fin". din Bucurescĭ reproducemŭ în estrasŭ următórele:

După grele lupte și marĭ sacrificii amŭ ajunsŭ în fine sĕ numĕrămŭ și în România câteva esploatațiunĭ de pădurĭ de o ordine superióră, care ne dă mĕsură de ceea ce póte face mintea și mâna omului pentru cultură și civilisațiune.

Voimŭ sĕ vorbimŭ de importantele industrii forestiere instalate la Bicazŭ, Sabașa și Mălinĭ, ai căroru munțĭ și pădurĭ locuite până erĭ de totŭ felulŭ de fiare sĕlbatice, au ajunsŭ astădĭ a fi transformate într'unŭ felŭ de orășele locuite de sute de lucrătorĭ, silonate de căi ferate și iluminate cu electricitate.

S'ar părea că ceea ce avansămŭ aci ar fi unŭ visŭ, de-órece nimĕnui nu i-ar trece prin minte că în munții sĕlbaticĭ dela Mălinĭ s'ar putea găsi esploatațiunĭ de ferestrae americane cu 18 kilometrii de drumŭ de ferŭ și cu serviciu de electricitate înadinsŭ instalatŭ pentru a activa și nóptea câtŭ mai mult posibilŭ esploatațiunea. Cu tóte acestea lucrulŭ esistă și industria forestieră din munții Bicazulŭ, Sabașa și mai cu sémă din munții Mălinĭ, este și trebue sĕ fiă considerată ca una din cele mai frumóse podóbe și mai marĭ succese ale României economice!

In urma »rĕsboiului vamalŭ țĕranii din partea loculuĭ, carĭ se ocupau altădată cu crescerea viteloru, la care au renunțatŭ de când Austro-Ungaria ne-a închisŭ granițele, găsescŭ astădĭ a deservi cu carele și cu brațele lorŭ o industriă formidabilă care le procură de lucru.

Din tóte acestea reese, că ceea ce urmăresce administrația domeniului Corónei este crearea unui centru de muncă pentru locuitorii românĭ. Aceia, carĭ susținŭ că pe aceste domenii n'ar fi decâtŭ streinĭ, neadevĕrurĭ grăescŭ deórece e sciutŭ de tótă lumea, a toțĭ împiegații administrației domeniului corónei suntŭ românĭ și ca lucrătorĭ simpli nu se întrebuințéză streinĭ, decâtŭ numai atuncĭ, când Românii nu voescŭ sĕ lucreze.

Intêmplărĭ diferite.

Focŭ. In comuna Ciugudelŭ unŭ incendiu vehementŭ a causatŭ o pagubă de 6000 fl. locuitorului Manu Ironimŭ, arendatorulŭ domeniului lui Palfy Denes. Se presupune că făculŭ ar fi fostŭ pricinuitŭ de mânĭ rele. S'a pornitŭ cercetare.

Nenorocire. In 14 Septemvre n. c. au mersŭ mai mulțĭ locuitorĭ din comuna Secașŭ, ca sĕ-șĭ păzéscă cucuruzulŭ din imașulŭ comunalŭ pe care îlŭ prădau porcii sĕlbaticĭ. D'odată se ivesce însĕ unŭ porcŭ sĕlbaticŭ (gliganŭ) ne mai pomenitŭ de mare înaintea lui Iosifŭ Marișŭ, care la momentŭ îșĭ descărcă pușca asupra lui, rĕnindu-lŭ la unŭ piciorŭ. Porculŭ sĕlbaticŭ însĕ înfuriatŭ se repede la dênsulŭ și începe a-lŭ străpunge cu colții întru atâta, încâtŭ bietulŭ omŭ îndată a și muritŭ. La audirea sgomotului au grăbitŭ apoi ceialalțĭ soțĭ ai nenorocitului, carĭ pușcară porculŭ sĕlbaticŭ aducêndu-i pe ambii în comună morțĭ. — Bĕtrânii spunŭ că în viéța lorŭ nu au vĕdutŭ dihaniă atâtŭ de mare.

Norocŭ în nenorocire. Din Sighetulŭ Marmației se scrie, că președintele de tribunalŭ de acolo Kostka Geza, împreună cu nevastă-sa și cu judele de tribunalŭ Segan Antal fură amenințațĭ de o mare primejdiă în diua de 25 Sept. Pe când ei se preâmblau împreună cu trăsura, de-odată se rĕsturnară aruncațĭ fiindŭ câtŭ colo departe de trăsură. Fiind-că loculŭ pe care au cădutŭ era plinŭ cu petrii, președintele de tribunalŭ îșĭ sfâșiă fața și fŭ vătĕmatŭ la capŭ, nevastă-sa îșĭ rupse gura și se răni la picióre, ér judele de tribunalŭ îșĭ sparse capulŭ în trei locurĭ. *Noroculŭ* constă în împrejurarea, că nicĭ unulŭ n'a primitŭ rană de mórte.

Literatură.

„Lumina pentru toțĭ", *revistă pedagogică*, apare în Bucurescĭ de două-orĭ pe lună sub direcțiunea d-lui *Eniu Băltĕnu* (Calea Moșilor Nr. 138); abonamentulŭ pe anŭ 12 lei. — Cuprinsulŭ N-rului 6 an. IV. 15—31 Augustŭ 1888: Pentru cititorii noștri, de direcțiă; Mișcarea pedagogică din afară; Transformismul, de D. Ionescu; George Crețianu, de Al. I. Șontu; Schițe din Istoria Podagogiei, de Ionŭ Russu; O carte de mare însemnătate, de Ion Russu; Metodŭ, Mod, Procedură și formă în Pedagogiă, de E. B.; Din Ungaria, de I. Russu; Bibliografiă.

Invitare.

Domnii membri ai despărțĕmêntului IV (Sasŭ-Sebeșŭ) alŭ Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ, precum și alțĭ iubitorĭ de progresulŭ poporului românŭ se invită prin acésta cu tótă onórea a participa la adunarea generală a despărțĕmêntului ce se va ține la *28 Octomvre a. c. st. n.* în comuna Săsciorĭ.

Sasŭ-Sebeșŭ, 30 Septemvre 1888.

Direcțiunea despărț. IV.

Danilŭ Davidŭ, actuariu. **Ioanŭ Piso**, directorŭ.

Mulțămită publică.

Comitetulŭ parochialŭ alŭ bisericei SS. Archangelĭ din Satulungŭ aduce prin acésta mulțămită următoriloru generoșĭ donatorĭ, carĭ înțelegêndŭ despre starea critică, în care se afla școla nóstră, s'au grăbitŭ a ne veni în ajutorŭ prin contribuirĭ benevole, colectate de *D-lŭ Pavelŭ Panțu*, comerciantŭ în Ploescĭ:

Pavelŭ P. Panțu 40 lei, Ionŭ R. Gologanŭ 20 lei, George P. Panțu 20 lei, Alecse P. Panțu 20 lei, Ionŭ G. Stroescu 20 lei, M. T. Stănescu 10 lei, Nicolae B. Olteanŭ 5 lei, G. Dobrescu 5 lei, A. Namescu 10 lei, Dutu P. Panțu 5 lei, Duțu R. Panțu 9 lei, G. Cârjeanŭ 5 lei, Niță Pârvescu 5 lei, A. Georgescu 5 lei, Max I. Schafurĕ 2 lei, D. Theodorescu 2 lei, N. Petrescu 2 lei, Ghiță Gr. Sorescu 10 lei, George Radovicĭ 10 lei, Constandinŭ Ionŭ 5. lei, S. Schmettau 2 lei, N. I. Brânzescu 2lei, C. Dimitrescu 2 lei, D. G. Moțoiu 2 lei, Stefanŭ Nicolau 2 lei, Scarlat Ionescu 2 lei, Ión I. Carabelea 2 lei, Protopopescu 2 lei, T. D. Christescu 3 lei, Niță L. Gogașa 1 leu, Tache Aldescu 1 leu, D. Bŏmbĕnŭ 2 lei, H. A. Alexiu 2 lei, Anonimŭ 5 lei, Aronŭ Trifu 2 lei, Anonimŭ 2 lei, Ghiță Ionescu 10 lei, Preotulŭ N. Ióchimescu 8 lei, Hagi V. Vasiliu 1 leu, Ionŭ B. Găitanŭ 5 lei, Irimiă I. Hĕrjescu 2 lei, George R. Bociógă 2 lei, George Sulescu 2 lei, Valeriu R. Bociógă 2 lei, Costică V. Brașoveanŭ 2 lei, Ión Lăzărescu 4 lei, Dumitru R. Chițu 2 lei, Zacharia 2 lei, Radulŭ 1 leu, O. Penescu 1 leu, Paraschivŭ Dimitrescu 1 leu, Tache D. Stănescu 2 lei, Anonim 2 lei, I. S. Xenia 2 lei, C. Zacharia 1 leu, Demetru Cosmescu 2 lei, Ionŭ Minea 2 lei.

Suma totală 300 lei.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Viena, 2 Octomvrie. La ordinulŭ Majestății Sale se adună astădĭ aicĭ deja toțĭ archiducii ca sĕ priméscă pe împĕratulŭ Germaniei.

Viena, 2 Octomvre. Impĕrătésa va primi pe împĕratulŭ Wilhelm la palatŭ (Hofburg).

Berlinŭ, 2 Octomvrie. Consiliarulŭ secretŭ Geffken îndată după arestarea sa a fostŭ supusŭ unui interogatoriu de trei óre înaintea procuraturei superióre. Astădĭ va fi supusŭ unui interogatoriu înaintea judelui de instrucțiune. In privința transportării sale la Berlinŭ s'au începutŭ negociărĭ între autoritățĭ.

Berlinŭ, 2 Octomvre. Scirea că împĕratulŭ a declaratŭ în Detmold memoriile lui Fridericŭ ca false se desminte categoricŭ. Impĕratulŭ și-a esprimatŭ numai nemulțumirea asupra publicării.

München, 2 Octomvre. Impĕratulŭ Germaniei a sositŭ aicĭ aséră. La gară dându-se josŭ din cupeu a alergatŭ înaintea prințului-regentŭ alŭ Bavariei, l'a salutatŭ îmbrățoșându-lŭ și sĕrutându-lŭ de cincĭ orĭ.

In urma unei viue mișcărĭ între internaționalĭ și anarhiștĭ și în urma unorŭ faime de atentatŭ au sositŭ aicĭ mulțime de polițiștĭ secrețĭ.

DIVERSE.

Unŭ glonțŭ în capŭ 29 de anĭ. Printre soldații căduțĭ la bătălia dela San-Martino în 1859, a fostŭ și Antonio Fendatari, din Cremona, lovitŭ de unŭ glonțŭ în frunte. Elŭ se vindecă de rana primită, dér din Maiu anulŭ acesta se plângea de o mare durere de capŭ. In acelașŭ timpŭ o ușóră umflătură se produsese în loculŭ unde fusese rana. Medicii bănuiră, că o sĕ fiă o țandără de osŭ, și declarăra lui Fendatari, că trebuia sĕ 'i estragă țandăra, ca sĕ se evite complicațiunĭ. Rănitulŭ primi. Care nu fŭ însĕ mirarea doctoriloru Pizzamiglio și Coggi, când după ce scóseră câteva țandărĭ de osŭ, găsiră unŭ glonțŭ de pușcă ghintuită austriacă, glonțŭ care de douĕdecĭ și nouĕ de anĭ dăcea turtitŭ în cutele frunții, fără ca Fendatari sĕ fi datŭ vre-o dată séma de una ca asta în tótă acea vreme. Fusese în totdéuna încredințatŭ, că glonțulŭ, lovindŭ în cozoraculŭ chipiului, deviase și 'lŭ rănise numai superficialŭ. Operațiunea, care a izbutitŭ fórte bine, a ținutŭ două orĕ și jumĕtate. Glonțulŭ se băgase așa în osŭ, că chirurgulŭ a fostŭ nevoitŭ sĕ 'lŭ scótă în fărîmăturĭ. Fendatari se simte acuma fórte bine și rana operată i se va închide în curêndŭ.

Stațiunea română Centum-Putea, cea multŭ căutată de istoricĭ și archiologĭ, se pare a se fi descoperitŭ în apropierea (cătră Nordŭ) a comunei Surduculŭ-mare în Comitatulŭ Caraș-Severinŭ. Acéstă stațiune forméză unŭ quadratŭ de 200 de pașĭ în lungimea unei lăturĭ și este împresurată și astădĭ de unŭ șanțŭ de 2 metri de înaltŭ. Cărămidile romane aflate califică loculŭ de o întăritură romană. Fundamente de casă nu se vĕdŭ, dér décă s'ar întreprinde săpăturĭ, e verosimilŭ, că se vorŭ descoperi și fundamente. Stațiunea se vede, că n'a avutŭ o deosebită însĕmnătate. Părțĭ ale căleí romane s'au aflatŭ încă bine conservate. In depărtarea dela comuna Jidovinĭ (Bersovia) până la Centum-putea corespunde precisŭ cu îndepărtarea ce o aflămŭ în table numite Peutingeriane între aceste două locurĭ. Ce se atinge de numirea stațiunei Centum-Putea (o sută de puțurĭ) probabilŭ, că pe timpulŭ Romaniloru fiindŭ regiunea acésta încongiurată de pădurĭ seculare, vorŭ fi existatŭ multe fântânĭ în apropierea ei.

Tonulŭ ca putere motrice. Câteva diare francese suntŭ pline cu felŭ de felŭ de descripții minunate și dărĭ de sémă asupra nouĕi descoperirĭ a Americanului Keely, care voesce sĕ întrebuințeze o putere interatomatică la tunurĭ. Acéstă putere a lui este tonulŭ. Intr'o di elŭ a observatŭ influența acordurilorŭ musicale asupra gémuriloru și asupra oglindiloru din odaia unde locuia. „Córdele de sêrmă, dice Keely, vorbeau, sticla rĕspundea întocmai și regulatŭ." Acéstă observațiă au mai făcut'o și alții, dér d. Keely se folosi de dênsa și conchise de aci, că cu o orchestră poțĭ desfășura o putere mare, care sĕ fiă chiar și mai mare decâtŭ alŭ cataractei Niagara și o d-ră care drângănesce din piano, desfășură o putere, care echivaléză cu aceea produsă de 200 de cai. Motorulŭ sĕu interatomaticŭ e constituitŭ din unŭ liberatorŭ, care stă în legătură cu unŭ diapasonŭ și care este pusŭ în mișcare prin unŭ mare arcușŭ de vióră. Puterea ce se află adunată în liberatorŭ, trece apoi prin o rețea (împletitură) făcută din platină. De aci puterea e transportată mai departe și apoi pune în vibrațiă roțile și pârghia, într'unŭ cuvêntŭ la orĭ ce și orĭ și cum. Keely a făcutŭ unŭ astfelŭ de motoriu cu ajutorulŭ unui cornet à piston, de o putere de 250 de cai. Cu acéstă nouă mașină elŭ a făcutŭ nisce esperiențe minunate, în fața unui publicŭ, care se compunea din mai mulțĭ bărbațĭ competințĭ. In 18 minute găurĭ cu unŭ sfredelŭ o gaură adêncă de 6 metri, avêndŭ o circumferință de $1^1/_2$ metri în granitulŭ quarțos din Cotskil-Mountains. Mai târdiu apoi fixă motorulŭ sĕu la o locomotivă, pe care singurŭ în persónă o conducea cu acéstă putere dela Filadelfia la New-York.

Cursulŭ piețeĭ Brașovŭ

din 29 Septemvre st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	9.34	Vĕnd.	9.38
Argintŭ românescŭ .	„	9.30	„	9.34
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.54	„	9.56
Lire turcescĭ . . .	„	10.82	„	10.86
Imperialĭ	„	9.82	„	9.86
Galbinĭ	„	5.62	„	5·67
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	128.—	„	129.—
Discontulŭ		$6^1/_2$—8% pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Septemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	100.—
Renta de hârtiă 5%	90.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	97.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.50
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	131.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	122.75
Renta de hârtiă austriacă	81.15
Renta de argintŭ austriacă	81.80
Renta de aurŭ austriacă	110.50
Losurĭ din 1860	140.—
Acțiunile băncei austro-ungare	873.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	306.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	312.60
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.71
Napoleon-d'orĭ	9.58
Mărcĭ 100 împ. germane	59.45
Londra 10 Livres sterlinge	121.40

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Sosirea și plecarea trenuriloră și posteloră în Brașovă.

I. Plecarea trenuriloră:

1. Dela Brașovă la Pesta:
Trenulă de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulă mixtă Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovă la Bucuresci:
Trenulă acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulă mixtă Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenuriloră:

1. Dela Pesta la Brașovă:
Trenulă de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulă mixtă Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

A. Plecarea posteloră:

a) Dela Brașovă la *Rĕșnovă-Zĕrnescĭ-Brană:* 12 óre 30 m. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizină:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașă:* 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéța.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.